

Informatienota raad

Geen medewerking verlenen volksreferendum

Voor vragen

Eveline van Halderen
Telefoonnummer: 14 040
E-mail: gemeente@veldhoven.nl
Datum B en W: 4 december 2018
Registratienummer: 18bs00204

Kennisnemen van

Het door het college vastgestelde besluit om geen medewerking te verlenen aan het verzoek van Stichting Burgercomité Nederland inzake een volksreferendum.

Inleiding

Op 20 maart 2019 organiseert Burgercomité tijdens de verkiezingen voor de Provinciale Staten en het Waterschap een volksreferendum buiten de Kieswet met als onderwerp de zorgen rond de Klimaatverschuiving en de gedachte Energietransitie. Zij vragen daarin onze medewerking.

De Kiesraad en de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) hebben hierover een advies gegeven. De NVVB adviseert geen medewerking te verlenen aan dit verzoek. Wanneer toch medewerking wordt verleend dient het advies van de Kiesraad te worden opgevolgd. Het verzoek van het Burgercomité is als bijlage 1 en het advies van de Kiesraad is als bijlage 2 bijgevoegd.

Kernboodschap

Er wordt geen medewerking verleend aan het verzoek van het Stichting Burgercomité Nederland. Dit is in lijn met de gedachtegang van de Kiesraad en de NVVB waarbij een ordentelijk verloop van de door de overheid georganiseerde verkiezingen niet in gevaar mag worden gebracht. Het moet voor kiezers volstrekt duidelijk zijn dat het volksreferendum niet wordt georganiseerd door en onder controle staat van de gemeente en dat deelname eraan niet verplicht is (en door kiezers ook niet als zodanig wordt ervaren).

Vervolg

Het college informeert het Burgercomité dat er geen medewerking wordt verleend.

Communicatie en samenspraak

Het besluit is gepubliceerd op de openbare besluitenlijst.

Bijlagen

1. verzoek Burgercomité volksreferendum
2. advies Kiesraad

From: Gemeente Veldhoven
Sent: Wednesday, November 7, 2018 3:00:41 PM
To: Eveline van Halderen
Cc:
Subject: FW: Volksreferendum 20 maart 2019

Van: Willem Spaans [mailto:burgercomitenl@gmail.com]
Verzonden: dinsdag 6 november 2018 13:00
Onderwerp: Volksreferendum 20 maart 2019

Volksreferendum buiten de Kieswet, 20 maart 2019

Aan: Gemeenteraad, B&W en voorlichting

Geachte heer, mevrouw.

Met de teloorgang van het Raadgevend Referendum vindt een volgende verschuiving plaats in het Nederlandse politieke landschap, de overgangsfase naar het Bindend Correctief Referendum zoals de Staatscommissie Remkes dit verwoordt. Waar de overheid het laat afweten neemt de burger het over.

[Burgercomité Nederland](#) heeft, in overleg met organisaties als [Meer Democratie](#), het voortouw genomen in het organiseren van **Volksreferenda buiten de Kieswet**. Het eerste referendum is gepland op 20 maart 2019 tijdens de Verkiezingen voor de Provinciale Staten met als onderwerp de zorgen rond de Klimaatverschuiving en de gedachte Energietransitie. Het laatste gaat om vele honderden miljarden euro's, geen sinecure derhalve.

Zo'n Volksreferendum stelt de reguliere kiezer een vraag via een Ja/Nee stemformulier. Ter legitimering zal dit worden ingevuld direct nadat de kiezer het stemlokaal verlaat. Derhalve geen misverstand over kiesgerechtigd zijn.

Hiervoor is een tafeltje nodig pal of zo dicht mogelijk naast het stemlokaal. Deze plm 8,000 tafels worden bezet door vrijwilligers. Democratie van-door-voor de burger, daar kan je als gemeente geen nee tegen zeggen.

Om te voorkomen dat onze vrijwilligers vanuit een tent, bus of camper met tafels en voedsel gaan sjouwen voor de deur van het stemlokaal, vragen we uw medewerking door:

1. Het beschikbaar stellen van een tafel met stoel in het gebouw waar de stembureaus zijn gevestigd;
2. Onze vrijwilligers uit coulance eenzelfde verzorging (lunch, koffie, sanitair) te bieden als uw reguliere stembureauleden;
3. De beheerder of veiligheidsverantwoordelijke te verzoeken een oogje te houden op de gang van zaken.

Daarnaast kunt u overwegen te faciliteren in de vorm van lokale publiciteit, kopiëren van stemformulieren en een stemkliko. Wellicht dat u nog een onkostenpotje op de plank vindt.

Maar geen medelijden met ons, ook al bekostigen wij alles uit eigen zak. Het ultieme feest van de democratie, daar doe je toch alles voor? Wij wel.

Volledigheidshalve nog dit. De NVVB heeft een advies op haar site <https://nvvb.nl/nl/communicatie/nieuwsberichten/reactie-op-vragen-over-brief-volksreferendum/>. Hierop hebben wij gereageerd:

In hoeverre de kiezer in staat is onderscheidend te denken raakt het diepst van het menselijk intellect. Wij hebben daar overigens het volste vertrouwen in, temeer daar totaal verschillende procedures in het geding zijn.

Dat gemeentes niet verplicht zijn te faciliteren is evident, desondanks wordt er door de overheid nogal wat verstrekt in de vorm van subsidies en ondersteuning. Iets dat overigens volstrekt eigen is aan de ondersteunende en sturende opdracht voor de overheid ten einde de veiligheid en het welzijn van de burger te borgen.

De teneur had derhalve kunnen zijn dat het een democratische activiteit van, voor en door burgers betreft die je als gemeente aan de borst klemt.

Wij zien dan ook de volgende weeffouten:

1. *Het betreft een verzoek om het plaatsen van een tafeltje buiten de stemlokalen, hetgeen niet strijdig is met de Kieswet of welke wetgeving dan ook;*
2. *De PS/WS verkiezingen vinden plaats nog in de winter, en als we dhr. Paulusma zouden kunnen geloven wordt deze winter een strenge. Derhalve doen we een beroep op uw zorgwens om al uw burgers een goed onderdak en dito verzorging te bieden. Dat hoeft overigens niet, het staat zelfs vrijwilligers vrij er voor te kiezen om thuis te blijven. Maar dat past dan weer niet in een betrokken samenleving, voor en met elkaar met een faciliterende overheid;*

3. *De enige valide reden om een legale burgeractiviteit te weigeren is als er een gevaar is voor de openbare orde. En juist daar is hiervan geen sprake, anders dan bij iets als een intocht van Sinterklaas. Het betreft hier weldenkende en welwillende burgers die pal staan voor de democratie;*
4. *Uw zorgen dat de kiezer in verwarring raakt delen wij niet. Los van het feit dat het volwassen mensen betreft is er een duidelijk onderscheid. In het stemhokje binnen het stemlokaal stipt men de naam van een persoon aan. Daarna wordt het stemlokaal verlaten. In de gang zien zij dan vrolijke mensen aan een enkel tafeltje die uitleggen waarom een ja/nee stem kan worden gegeven. Een totaal ander concept.*

Nogmaals, wij onderschatten het determinerend vermogen van de burger niet, in tegendeel. Anders zouden wij het initiatief niet zijn gestart.

Graag vernemen we het standpunt van de **Raad** en B&W hierin.

Met vriendelijke groet,

Willem Spaans
vz Burgercomite Nederland
+3170 3507070
www.burgercomitenl.nl

Reactie op vragen over brief Volksreferendum woensdag 31 oktober 2018

Verkiezingen

Veel gemeenten hebben afgelopen week een brief ontvangen van Stichting Burgercomité Nederland met de vraag om medewerking van de gemeente over het beschikbaar stellen van materiaal, de verzorging voor vrijwilligers, als ook het verzoek om een oogje te houden op de gang van zaken door de stembureauvoorzitter.

Enkele gemeenten hebben het Informatiepunt van de Kiesraad en BZK om informatie gevraagd om het verzoek af te kunnen doen. De reactie die deze gemeenten hebben gekregen staat hieronder.

De NVVB schaart zich achter deze reactie. We willen gemeenten er op attenderen dat het initiatief mogelijk een verwarrend beeld kan oproepen bij de kiezer. De NVVB adviseert u om hieraan geen medewerking te verlenen. Mocht u hieraan wel medewerking willen verlenen, dan wijzen wij u met nadruk op onderstaande uitleg.

Reactie aan gemeenten

Op 20 maart 2019 vinden er in de stemlokalen in uw gemeente al minimaal twee stemmingen plaats: een provinciale staten- en een waterschapsverkiezing. Artikel J 6 van de Kieswet bepaalt dat de gemeenteraad kan bepalen dat tegelijkertijd in het stemlokaal ook een, door de gemeenteraad uitgeschreven, stemming plaatsvindt. Denk bijvoorbeeld aan een op grond van een dorpsraadverordening te organiseren dorpsraadverkiezing. Daarvan is in casu geen sprake. Hieruit volgt dat een zogenoemd volksreferendum niet tegelijkertijd met een stemming op grond van de Kieswet in het stemlokaal kan plaatsvinden. De Kieswet staat het niet toe.

Als het Burgercomité niet in het stemlokaal, maar daarbuiten (edoch binnen het gebouw waarin het stemlokaal zich bevindt) zitting neemt, is er strikt genomen iets meer mogelijk. Ook dan moet echter voorkomen worden dat zich bij het stemlokaal omstandigheden voordoen die de behoorlijke voortgang van de zitting van het stembureau onmogelijk maken (artikelen J 35- J 38 van de Kieswet). Het moet voor kiesgerechtigden duidelijk zijn welke stemmingen er door de overheid worden georganiseerd, wat deze inhouden en hoe deze verlopen. Dat betekent dat het voor kiezers volstrekt duidelijk moet zijn dat het volksreferendum van het Burgercomité niet wordt georganiseerd door, en niet onder controle staat van, de gemeente en dat deelname eraan niet verplicht is (en door kiezers ook niet als zodanig wordt ervaren). Als dat niet of onvoldoende duidelijk is, ligt het niet voor de hand om hieraan mee te werken.

Anderzijds staat de Kieswet er niet aan in de weg dat derden buiten het stemlokaal, enquêtes, een exit poll of een volksreferendum houden.

Wat de voorzitter van het stembureau betreft: van hem (of haar) kan niet worden gevraagd om ook de gang van zaken van het volksreferendum in het oog te houden (dat bovendien plaatsvindt buiten het stemlokaal). Dit zou teveel beslag leggen op de werkzaamheden van de voorzitter voor de officiële stemmingen. Ook zijn gemeenten uiteraard niet verplicht om vrijwilligers van het Burgercomité bij wijze van service te verzorgen met bijvoorbeeld een lunch.

Mocht u nog vragen hebben, kunt u hiervoor terecht bij het Informatiepunt Verkiezingen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Kiesraad.

Het informatiepunt is te bereiken op werkdagen tussen 09.00 en 17.00 uur op nummer 070-4267329 of via e-mail: informatiepunt@kiesraad.nl

Bron: <https://nvvb.nl/nl/communicatie/nieuwsberichten/reactie-op-vragen-over-brief-volksreferendum/>